

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра землевпорядного проектування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету землевпорядкування
_____ д.е.н., проф. Тарас ЄВСЮКОВ
15 травня 2025 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри землевпорядного
проектування
протокол №10 від 23 квітня 2025р
Завідувач кафедри
_____ д.е.н., проф. Андрій МАРТИН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій» підготовки
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»
_____ д.г.н., проф. Іван КОВАЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Факультет землевпорядкування

Розробники: д.е.н., проф. Мартин А.Г., к.е.н., доц. Колганова І.Г., к.е.н.,
доц. Гунько Л.А., к.е.н., доц. Чумаченко О.М., к.е.н., доц. Кустовська
О.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна «Землеустрій» вивчає закономірності функціонування земель і землеустрою в системі суспільного виробництва оцінки видів, форми, принципів і змісту організації території і виробництва, розробки заходів організації регіонального використання і охорони земель, регулювання земельних відносин, ведення обліку земель, земельних ділянок, угідь та прав що до них. Дисципліна «Землеустрій» покликана забезпечити потребу в набутті спеціальних знань і практичних навичок у справі охорони земельних ресурсів та довкілля, раціонального землекористування під час підготовки фахівців за спеціальністю «Геодезія та землеустрій».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	4	3
Лекційні заняття	30 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни - полягає у формуванні теоретичних знань і набуття практичних навичок із землеустрою. Дисципліна «Землеустрій» направлена на забезпечення здобувачів знаннями з питань земельних відносин; порядку використання і охорони земель; раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць та суб'єктів господарювання; професійних та екологічних компетенцій у сфері землеустрою.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою.

СК02. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК03. Здатність застосовувати нормативноправові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК04. Здатність обирати та використовувати ефективні методи, технології та обладнання для здійснення професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне, технічне і технологічне забезпечення для вирішення складних питань геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність виконувати дистанційні, наземні, польові та камеральні дослідження, інженерні розрахунки з опрацювання результатів досліджень, оформляти результати досліджень, готувати звіти при вирішенні завдань геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність збирати, оновлювати, опрацьовувати, критично оцінювати, інтерпретувати, зберігати, оприлюднювати і використовувати геопросторові дані та метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження.

СК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

СК09. Здатність застосовувати інструменти, прилади, обладнання, устаткування при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний,

містобудівний та інші кадастри.

програмні результати навчання (ПРН): ПРН2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

ПРН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

ПРН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

ПРН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

ПРН6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.

ПРН7. Виконувати обстеження і вишукувальні, топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

ПРН8. Брати участь у створенні державних геодезичних мереж та спеціальних інженерногеодезичних мереж, організовувати та виконувати топографічні та кадастрові знімання, геодезичні вимірювання, інженерногеодезичні вишукування для проектування, будівництва та експлуатації об'єктів будівництва.

ПРН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.

ПРН10. Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.

ПРН11. Організовувати та виконувати дистанційні, наземні, польові і камеральні роботи в сфері геодезії та землеустрою, оформляти результати робіт, готувати відповідні звіти.

ПРН12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

ПРН13. Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.

ПРН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.

ПРН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

1. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	ін д	с.р		л	п	ла б	ін д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. Еволюція поняття та сутності землеустрою													
Тема 1. Поняття землеустрою та його основні завдання	1	12	2	2			6		2	2			
Тема 2. Земельний устрій та земельні реформи	2	12	4	4			6						
Тема 3. Землевпорядна документація та землевпорядні роботи	3	12	4	4			6		2	2			
Тема 4. Земельні ресурси та їх використання	4-5	12	2	2			6						
Тема 5. Зміст обмежень та обтяжень у використанні земельних ділянок	6	12	3	3			6						
Разом за змістовим модулем 1	60		15	15			30		4	4			
Змістовий модуль 2. Розвиток земельних відносин та землеустрою у XX – XXI ст.													
Тема 6. Властивості землі що враховуються при землеустрої	7-8	12	2	2			6			2			
Тема 7. Районування земель та класифікація їх придатності	9-10	12	4	4			6						
Тема 8. Обстежувальні вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні земельно-кадастрових робіт	11-12	12	4	4			6			2			
Тема 9. Земельна ділянка, як об'єкт земельно-кадастрових відносин	13-14	12	2	2			6			2			
Тема 10. Обмеження та обтяження у використанні земельних ділянок	15	12	3	3			6						
Разом за змістовим модулем 2	60		15	15			30			6			
Усього годин	120		30	30			60		4	10			

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття землеустрою та його основні завдання.	2
2	Земельний устрій та земельні реформи	4
3	Землевпорядна документація та землевпорядні роботи.	4
4	Земельні ресурси та їх використання	2
5	Зміст обмежень та обтяжень у використанні земельних ділянок	3
6	Властивості землі що враховуються при землеустрої	2
7	Районування земель та класифікація їх придатності	4
8	Обстежувальні вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні земельно-кадастрових робіт	4
9	Земельна ділянка, як об'єкт земельно-кадастрових відносин	2
10	Обмеження та обтяження у використанні земельних ділянок	3
Разом		30

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Видатні землевпорядники	2
2	Викреслювання умовних знаків для планів землекористувань	4
3	Характеристика об'єкта землеустрою	4
4	Розподіл земель за формами власності	4
5	Розподіл земель за цільовим призначенням	4
6	Розподіл земель за угіддями	4
7	Реєстрація земель. Кількісний облік земель	4
8	Підготовка договору оренди землі	4
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи землеустрою	30
2	Особливості землеустрою на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівні	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання: усне або письмове опитування; тестування; захист практичних робіт; пірінгове оцінювання; захист рефератів.

7. Методи навчання: Під час викладання навчальної дисципліни «Землеустрій» використовуються як традиційні (лекції та лабораторні заняття) так і інноваційні методи та технології навчання (проблемні лекції, лекції візуалізація дискусії, мозковий штурм, презентації). Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, гіперпосилання на розгляд актуальних питань в мережі Internet, лекційний матеріал у текстовому форматі(розміщено на платформі moodle), та роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Лекції проводяться за принципом зворотного

зв'язку, поєднуючи пояснення з активним залученням слухачів та дискусійним обговоренням проблемних питань. На практичних заняттях використовуються такі методи: виконання індивідуальних та групових завдань, проводяться дискусії. Пропонуються задачі – проблеми, розв'язання яких потребує збирання даних, висування гіпотез.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Еволюція поняття та сутності землеустрою		
Тема 1. Поняття землеустрою та його основні завдання.		
Лекція 1	Знати визначення землеустрою. Розуміти предмет, методи, завдання землеустрою, призначення землеустрою.	-
Практична робота 1	РН4. Знати видатних землевпорядників.	20
Самостійна робота № 1	Теоретичні основи землеустрою	10
Тема 2. Земельний устрій та земельні реформи		
Лекція 2	Зрозуміти що таке земельний устрій та земельні відносини. Зрозуміти сутність земельних реформ та їх роль у трансформації земельного ладу	-
Практична робота 2	РН 7. Викреслювання умовних знаків для планів землекористувань.	20
Тема 3. Землевпорядна документація та землевпорядні роботи.		
Лекція 3	Запам'ятати види і форми землеустрою.	-
Практична робота 3	РН 8. Провести характеристику об'єкта землеустрою	20
Тема 4. Земельні ресурси та їх використання		
Лекція 4	Зрозуміти поняття і функції землі. Вивчити категорії та цільове призначення земель, типи землекористування та дозволене використання земель.	-
Практична робота 4	Рн5,РН 8. Провести розподіл земель за формами власності	20
Тема 5. Зміст обмежень та обтяжень у використанні земельних ділянок		
Лекція 5	Зрозуміти , що таке режимоутворюючий об'єкт. Вивчити обмеження у використанні та обтяження щодо земельних ділянок. Зрозуміти різницю між ними.	-
Модульна контрольна робота 1		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Теорія землеустрою		
Тема 6. Властивості землі що враховуються при землеустрої		
Лекція 6	Вивчити та запам'ятати поняття земельної ділянки.	-

	Зрозуміти принцип обліку земельних ділянок та їх відображення в кадастровій системі.	
Практична робота 5	РН9. Розподіл земель за цільовим призначенням	20
Самостійна робота 2	Особливості землеустрою на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівні	10
Тема 7. Районування земель та класифікація їх придатності		
Лекція 7	Розуміти поняття і вміти визначити природно-сільськогосподарський район	-
Практична робота 6	Р6. Розподіл земель за угіддями	20
Тема 8. Обстежувальні вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні земельно-кадастрових робіт		
Лекція 8	Знати як проводяться вишукування при формуванні земельних ділянок в системі державного земельного кадастру	-
Практична робота 7	РН11. Реєстрація земель. Кількісний облік земель	20
Тема 9. Земельна ділянка, як об'єкт земельно-кадастрових відносин		
Лекція 9	Знати поняття «земельна ділянка»	-
Практична робота 8	РН7. Підготовка договору оренди землі	20
Тема 10. Обмеження та обтяження у використанні земельних ділянок		
Лекція 10	Зрозуміти основні формування обмежень при реєстрації земельних ділянок	-
Модульна контрольна робота 2.		10
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1831>);

1. Третяк А.М., Другак В.М., Колганова І.Г. Землевпорядне проектування: впорядкування існуючих сільськогосподарських землеволодінь і землекористувань та їх угідь: монографія. Київ : Центр земельної реформи України, 2007. 246 с.

2. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Чумаченко О.М., Колганова І.Г., Баранцов Б.М. Земельна політика Європейського співтовариства: принципи, проблеми, реалізація : монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 160 с.

3. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Колганова І.Г. Використання земельного фонду в Україні: тенденції, проблеми та перспективи : монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 400 с.

4. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Прядка Т.М., Чумаченко О.М., Кустовська О.В., Гетманьчик І.П., Колганова І.Г. Землеустрій. Частина 1 : навч. посіб. / за загальною редакцією А.Г. Мартин. К. : ДП «Компринт», 2016. 529 с.

5. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Прядка Т.М., Ковальчук І.П., Чумаченко О.М., Кустовська О.В., Гетманьчик І.П., Колганова І.Г. Землеустрій. Частина 3.: У 2 кн., Кн. 2 : навч. посіб. / за загальною редакцією А.Г. Мартин. К. : ДП «Компринт», 2017. 472 с.

6. Martyn A., Kustovska O., Chumachenko O., Hunko L., Hetmanchyk I., Kolhanova I., Kharchuk N., Dubovyk O., Land management: textbook. Київ : ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК», 2019. 650 с.

7. Богіра М.С. Землевпорядне проектування: теоретичні основи землевпорядного проектування / М.С. Богіра, В.І. Ярмолук. К. : Аграрна освіта, 2011. 416 с.

8. Корнілов Л.В. Землевпорядне проектування. Реформування земельних відносин в Україні: Навчальний посібник. Рівне, РДТУ, 2000. 124 с.

9. Корнілов Л.В. Землевпорядне проектування. Методика виконання розрахунково-графічних робіт та курсових проектів: навчальний посібник. К. : Кондор, 2005. 150 с.

10. Землевпорядне проектування: Навчальний посібник / Т.С. Одарюк та ін. К.: Аграрна освіта, 2010. 292 с.

11. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. посібник / А.М. Третяк. К.: Вища освіта, 2006. 528 с.

12. Перович Л.М. Теоретичні засади землеустрою: навч. посібник / Л.М. Перович, В.М. Сай, М.С. Маланчук. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 236с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Земельний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua>

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

2. Лісовий кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

3. Про державний земельний кадастр: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613->

17#Text

4. Про державний контроль за використанням та охороною земель:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>
5. Про землеустрій: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
6. Про охорону земель: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
7. Про планування та забудову територій:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-14#Text>
8. Про особисте селянське господарство:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції господарської діяльності з проведення робіт із землеустрою та землеоціночних робіт: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5394-17#Text>
10. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>
11. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
12. Про охорону навколишнього природного:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
13. Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-%D0%BF#Text>
14. Про затвердження Порядку укладання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-2001-%D0%BF#Text>
15. Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318-2002-%D0%BF#Text>